

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
INNOVATIVE LEADERSHIP IN THE DIGITAL AGE OF SCHOOL
ADMINISTRATORS IN THE NETWORK OF CHAI BURI UNDER THE
SURAT THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

¹อังคณา คชเดช และ ²สุรัตน์ ศรีตาเดช

¹Angkana Kodchadet and ²Surat Sridadej

¹มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, ประเทศไทย

¹North-Chiang Mai University, Thailand

¹g673302115@ northcm.ac.th, ²Surat@northcm.ac.th

Received: March 9, 2026;

Revised: June 18, 2026;

Accepted: June 22, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีกลุ่มตัวอย่าง 92 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12 คน ครูผู้สอน 80 คน และผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.26$) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.19$) ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.18$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 3.95$) แม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

¹ นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

² อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

เช่นกัน 2)แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควร พัฒนาความรู้ ทักษะและเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพและควรมีความคิดริเริ่ม ยอมรับแนวคิดและมุมมองใหม่ ๆ มีความพร้อมปรับตัวเข้ากับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งควรวิเคราะห์ห้องค์กร (SWOT) ควรจัดสรรงบประมาณและ บุคลากรนำมาสนับสนุนการพัฒนาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร จัดการสถานศึกษา ควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมผ่านวงจรคุณภาพ PDCA และ ควรใช้กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพใน การบริหารสถานศึกษา

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร, โรงเรียนในเครือข่ายชัยบุรี, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

Abstract

This research aimed to study innovative leadership in the digital era of school administrators in the Chaiburi Network under the Surat Thani Primary Educational Service Area Office 3. The sample group consisted of 92 participants, including 12 school administrators, 80 teachers, and 5 experts who provided information through interviews. The research instruments were a questionnaire and an interview form. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and content analysis. 1) The research findings indicated that the innovative leadership in the digital era of school administrators in the Chaiburi Network, under the Surat Thani Primary Educational Service Area Office 3, was overall at a high level. The aspect with the highest mean score was teamwork and participation ($\bar{X} = 4.31$), followed by creating an innovative organizational climate ($\bar{X} = 4.26$), having a vision for change ($\bar{X} = 4.19$), and creative thinking skills ($\bar{X} = 4.18$). The aspect with the lowest mean score was the use of digital technology ($\bar{X} = 3.95$), although it was still evaluated at a high level. 2) Guidelines for developing innovative leadership among school administrators include enhancing knowledge, skills, and selecting effective communication and public relations methods to promote innovative leadership. Administrators should demonstrate initiative, accept new ideas and perspectives, and be prepared to adapt to changing situations. They should also conduct organizational analysis (SWOT), allocate budgets and personnel to support digital technology development, apply good governance principles in school

administration, promote teamwork and participation through the PDCA quality cycle, and utilize professional learning community activities to foster innovation that enhances administrative effectiveness

Keywords : Innovative Leadership of Administrators; Schools in the Chaiburi Network, Surat Thani Primary Educational Service Area Office 3

บทนำ

ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561–2580) เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายหลักคือ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งสะท้อนถึงการมุ่งเน้นการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาประเทศในทุกมิติ เป้าหมายด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็น “คนดี คนเก่ง และคนมีคุณภาพ” โดยมีลักษณะสำคัญมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัยมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและวินัย มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การศึกษากลไกหลักในการพัฒนาคน การศึกษาถูกยกให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ โดยต้องเตรียมคนให้สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 16) ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดเป้าหมายของไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการสำคัญจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562 โดยในเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษานั้น ตามมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และมาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาโดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : 50) สถานศึกษาเป็นสถาบันสำคัญทำหน้าที่จัดและให้บริการทางการศึกษา พัฒนา เยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ เป็นหน่วยปฏิบัติใน

การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมียุทธศาสตร์สำคัญในกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาและมีความรอบรู้ในหลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564: 1) อีกทั้งเพื่อให้สามารถนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง แต่หากพิจารณาจากตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมาจะพบข้อมูลที่บ่งชี้ว่าคุณภาพของผู้เรียนยังไม่เป็นไปตามความคาดหวัง ไม่ว่าจะเป็นผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ซึ่งสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติทำการประเมินทุกปี ผลปรากฏว่าผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน เช่น คะแนน O-NET โดยเฉพาะในวิชาคณิตศาสตร์และภาษาต่างประเทศที่มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 ผลการประเมินของคุณภาพการศึกษาสะท้อนว่าผู้เรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ จึงเป็นความท้าทายและแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ แม้กว่าที่ผ่านมาการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทยจะมีความพยายามนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาหลายรูปแบบเพื่อเอื้อให้การเรียนการสอนในสถานศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และได้ผลผลิตคือผู้เรียนที่มีคุณภาพ อีกทั้งการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกยังปรากฏภาพสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนที่ยังมุ่งต้องการให้สถานศึกษามีนวัตกรรมการบริหารและการศึกษาใหม่ๆที่จะเอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลและเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ในผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564 : 2)

ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงของความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสู่ยุคดิจิทัลจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลบรรลุวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาการศึกษา ให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษา เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของการศึกษาโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการตัดสินใจและสามารถวางแผนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ การคิดเชิงกลยุทธ์เพื่อให้เกิดนวัตกรรมการศึกษาเพื่อให้ก้าวทันโลกเทคโนโลยีและดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลจึงต้องการผู้บริหารที่มีภาวะความเป็นผู้นำสูงเป็นผู้มีบทบาทในการนำนวัตกรรมทางการบริหารการจัดการสถานศึกษาที่นำระบบการบริหารใหม่ๆที่จะเอื้อให้การดำเนินงานพัฒนาการศึกษาในระดับสถานศึกษา เกิดผลลัพธ์ที่ดีกับผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 5) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีบุคลิกภาพของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมให้มีบทบาทและความสามารถในการเข้าถึงปัญหาหรือโอกาสที่สลับซับซ้อนสามารถค้นพบแนวทางในการดำเนินการใหม่ๆเน้นสัมพันธภาพของกลุ่มบุคลากรที่มีคุณภาพและมีความไว้วางใจสมาชิกภายในองค์กร รวมทั้งใช้กระบวนการของการ

สร้างสรรค์บริบททางนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนให้บุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตและการให้บริการอย่างสร้างสรรค์ (กุลชลี จงเจริญ, 2562 : 6)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารงานของบุคลากรในองค์กรคือช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจุดเน้นหรือเป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงาน เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่มมีความเชื่อใจซึ่งกันและกันในการทำงาน สร้างแรงบันดาลใจและส่งเสริม ให้บุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานไปสู่วิสัยทัศน์ขององค์กร (กุลชลี จงเจริญ, 2562 : 7)

ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อทิศทางการสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในองค์กร เป็นจุดเริ่มต้นในการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานให้ได้นวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาสามารถพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพบนฐานของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่ไม่หยุดนิ่ง (ปณตนนท์ เถียร ประภากุล, 2561 : 20-21) ดังผลการศึกษาของจิตินันท์ นันทะศรีและคณะ (2562 : 11) พบว่า ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมการก้าวสู่ความสำเร็จของการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาใน สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำที่ครองตน ครองคน และครองงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งต้องอาศัยการบริหารจัดการสมัยใหม่อย่างมีศิลปะในการทำงานทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารให้มีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญคือการพัฒนาทางความคิดเพื่อให้อาจสามารถพัฒนางานให้ประสบผลสำเร็จต้องอาศัยผู้บริหารที่มีวิธีการและเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ทิศทางที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะกลายเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จและคุณภาพการบริหารจัดการคุณภาพของบุคลากรและสถานศึกษา และส่งผลต่อการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพต่อสถานศึกษาได้ในที่สุด

ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจำเป็นต้องขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาให้ทันสมัย มีความคล่องตัว และสอดคล้องกับวิถีชีวิตดิจิทัลของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องโดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน การสร้างนวัตกรรม การบริหารและจัดการสถานศึกษาทำไปพร้อม ๆ กับการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการศึกษาในสถานศึกษาจะสำเร็จหรือไม่จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและระบบการบริหารที่เอื้ออำนวยส่งเสริมและสนับสนุน ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารจัดการศึกษาที่จะส่งผลให้บรรลุประสิทธิภาพจัดการศึกษาเอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลและเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564 : 79)

จากสภาพปัจจุบันปัญหาและความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษารวมไปถึงแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและเผยแพร่แก่บุคคลที่สนใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากจากทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership Theory) แนวคิดของนักวิชาการ นักการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 16 คน และครูผู้สอน จำนวน 104 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 120 คน ในกลุ่มเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการสุ่มอย่างง่าย (Proportional Simple Random Sampling) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12 คน และครูผู้สอน จำนวน 80 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 92 คน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 49)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งและระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมีตัวเลือก (Check list) ที่กำหนดคำตอบไว้ให้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้านได้แก่ ด้านที่ 1 การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านที่ 2 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ด้านที่ 3 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านที่ 4 การสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม ด้านที่ 5 การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (Likert, 1961 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 82 - 83)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยผู้วิจัยได้นำข้อคำถามจากแบบสอบถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านจำนวน 1 ข้อ มากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ รวมจำนวน 5 ข้อ เพื่อใช้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหาเสนอโดยวิธีเชิงพรรณนาต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 สรุปผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยรวมและรายด้าน (N=92)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.19	0.48	มาก
ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์	4.18	0.36	มาก
ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	3.95	0.30	มาก
ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรแห่งนวัตกรรม	4.26	0.38	มาก
ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม	4.31	0.40	มาก
โดยรวม	4.18	0.39	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มี ค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกด้านและเมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.31$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ($\bar{X}=4.26$) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}=4.19$) ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.18$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}=3.95$) ตามลำดับ

2. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า

2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ การบริหารสถานศึกษาให้เข้ากับยุคดิจิทัลและสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง พัฒนาความรู้และทักษะในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ และเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพสูง ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการสื่อสาร โดยใช้ภาษาทางกายและคำพูดที่เหมาะสม สร้างวัฒนธรรมการสื่อสารที่โปร่งใส ชัดเจนเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยมีการรับฟังความคิดเห็นอย่างเปิดเผย

2.2 ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ยอมรับแนวคิด และมุมมองใหม่ ๆ มีความพร้อมปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และเปิดรับการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ มีความมุ่งมั่นและความอดทน พัฒนาระบบสารสนเทศและวัฒนธรรมองค์กร ให้เห็นสำคัญของการศึกษา ขวนขวาย แสวงหาแนวความคิดใหม่ๆ ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่พัฒนานวัตกรรมรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรผ่านการอบรม การดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถอดบทเรียนจากผู้ประสบผลสำเร็จ ผลักดันให้เกิดความต้องการสำรวจ ตั้งคำถาม แสวงหาความรู้ และประสบการณ์ใหม่ๆ เกิดความคิดสร้างสรรค์ พัฒนางานใหม่ๆ เพื่อให้เห็นแนวทางในการสร้างนวัตกรรมได้ เพื่อสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

2.3 ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญ การวิเคราะห์องค์กร (SWOT) ให้ทราบถึงความต้องการและความจำเป็นด้านโครงสร้างพื้นฐาน และเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรอบด้าน เพื่อนำมาวางแผนการจัดสรรงบประมาณและบุคลากรในแผนปฏิบัติการ แผนการใช้งบประมาณ แผนการพัฒนาบุคลากร ตามความสำคัญและความจำเป็นอย่างทั่วถึง เพียงพอและเป็นธรรม รวมทั้งมีการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ

2.4 ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเห็นคุณค่าของการนำ เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในสถานศึกษา นำหลักประชาธิปไตยและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาใช้ในการบริหารจัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลตามบทบาทและหน้าที่ ร่วมกันลงมือปฏิบัติงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กร

2.5 ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมผ่านวงจรคุณภาพ PDCA มีการวางแผนจากการร่วมกันเสนอความคิดเห็นเพื่อกำหนดเป้าหมายขององค์กรเดียวกัน การปฏิบัติงานเป็นทีม การแก้ไขปัญหาาร่วมกันโดยใช้กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC (Professional Learning Community)

อภิปรายผล

จากการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 อภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก และทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ และด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีความมุ่งมั่นในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจน มีทักษะการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ทั้ง การบริหารจัดการสถานศึกษาและมีการกระตุ้น ส่งเสริมให้ครูคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมการจัดการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการสร้างบรรยากาศองค์กร นวัตกรรมที่เอื้ออำนวยให้ครูสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ รวมไปถึงมีการทำงานเป็นทีมและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับวิชุดา บุญเทียม และศิริพงษ์ เศวตภายน (2565 : 183) พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารสถานศึกษาให้ก้าวสู่ความสำเร็จ ซึ่งการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยเฉพาะด้านการทำงานเป็นทีม และมีส่วนร่วม ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องประสานความร่วมมือจากหลายฝ่าย เปิดโอกาสและโน้มน้าวให้บุคลากรและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน ทำงานเป็น

ทีม มีการเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระดมความคิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อร่วมกันกำหนดบทบาทวางแผน ดำเนินงานต่าง ๆ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน เปิด โอกาสให้ทุกคนได้แบ่งปันความรู้ และสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้เกิด ความรู้สึกเห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในนวัตกรรมที่ได้ร่วมกันสร้างสรรค์อย่างเต็มกำลังความสามารถ จนนำพาสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ สอดคล้องกับศิริพร พงษ์เนตร (2564 : 118) พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรได้สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ให้ทุกคนได้สร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน ทำให้ผู้มีส่วนร่วมเห็นคุณค่าของนวัตกรรมที่ได้ พร้อมทั้งยังส่งเสริมและสนับสนุนการให้ความสำคัญต่อบุคคล ผลักดันให้บุคลากรแสวงหาความรู้จาก แหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาและต่อยอดแนวคิดนวัตกรรม มีวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาไป ในทางที่ดี และสามารถถ่ายทอดสู่แนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ และส่งเสริมให้ครูได้รับการ พัฒนาตนเองในเรื่องของการใช้เทคโนโลยี โดยผ่านกระบวนการอบรมให้ความรู้ สอดคล้องกับปรีวิวัฒน์ ยืนยิ่ง (2563 : 336) พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี มีความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์นวัตกรรมโดยมีวิสัยทัศน์ที่ ชัดเจนในการที่จะเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานแบบเดิมๆ ให้มีการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาใช้ในการสร้างสรรค์งานมากขึ้น โดยให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการ คิดสร้างสรรค์ ทำงานเป็นทีมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยเป็นผู้ที่ เอื้ออำนวยต่อการ เปลี่ยนแปลงในองค์กรเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมีภาวะผู้นำในการจัดการ และสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ครู

2. แนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า

ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ การบริหารสถานศึกษาให้เข้ากับยุคดิจิทัลและสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง พัฒนาความรู้และทักษะ ใน การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ และเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มี ประสิทธิภาพสูง ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการ สื่อสาร โดยใช้ภาษาทางกายและคำพูดที่เหมาะสม สร้างวัฒนธรรมการสื่อสารที่โปร่งใส ชัดเจน เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยมีการรับฟังความคิดเห็นอย่างเปิดเผย สอดคล้องกับปรีวิวัฒน์ สารผล (2565 : 118) ได้ให้คำแนะนำในการพัฒนาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารการ ดำเนินการสร้างนวัตกรรมตามวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่อง โดยให้ครูรู้ถึงการขับเคลื่อนของสถานศึกษา ไปในทิศทางเดียวกัน และ สอดคล้องกับวรวิภา ศิริอ่อน (2565 : 75) ได้ให้คำแนะนำการพัฒนา ด้าน การมีวิสัยทัศน์นวัตกรรม ไว้ว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมงาน เพื่อ

แสดงให้เห็นว่าทุกคนเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาและสร้างความน่าเชื่อถือ และยอมรับว่าทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ที่ร่วมกันสร้างขึ้นและสร้างความตระหนัก ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเข้ารับการพัฒนา อบรมและใช้กระบวนการ PLC กับผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ร่วมกันวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาและร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ ร่วมกันในทุกส่วนขององค์กร

ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ยอมรับแนวคิด และมุมมองใหม่ๆ มีความพร้อมปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และเปิดรับการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ มีความมุ่งมั่นและความอดุสาหะ พัฒนาระบบสารสนเทศและวัฒนธรรมองค์กร ให้เห็นสำคัญของการศึกษา ขวนขวาย แสวงหาแนวความคิดใหม่ๆ ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่พัฒนา นวัตกรรมรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรผ่านการอบรม การดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การ ถอดบทเรียนจากผู้ที่มีประสบผลสำเร็จ ผลักดันให้เกิดความต้องการสำรวจ ตั้งคำถาม แสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ เกิดความคิดสร้างสรรค์ พัฒนางานใหม่ๆ เพื่อให้เห็นแนวทางในการสร้าง นวัตกรรมได้ เพื่อสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับธิดาพร สร้อยสังวาล (2564 : 104) ได้ให้คำแนะนำไว้ว่า ผู้บริหาร ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ชุมชนและสร้างโอกาสให้เกิดความแปลกใหม่และปรับเปลี่ยน การบริหารให้มีความหลากหลาย สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาศักยภาพตนเองและองค์กรบริหารองค์กรอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ปัจจุบัน สร้างโอกาสและสนับสนุนส่งเสริมบุคลากรให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง คิดนอกกรอบ สร้างทางเลือกใหม่ เพื่อพัฒนาองค์กร ยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางความคิด ทางสังคมและวัฒนธรรมความเป็นอยู่และการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และส่งเสริม สนับสนุนจัดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ภายในและภายนอกองค์กร เพื่อสร้างความหลากหลายขององค์ความรู้ และสอดคล้องกับประทีนทิพย์ สลีสองสม (2565 : 87) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ ไว้ว่า ผู้บริหารต้องมีความเชี่ยวชาญในการนำความรู้ทางสมัยมาพัฒนาการบริหาร โดยอาศัยประสบการณ์เดิมที่มีมาพัฒนาความคิดในรูปแบบใหม่ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าลอง กล้าแสดงออก พร้อมทั้งกล้าที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ ที่พบเจอ คิดนอกกรอบไม่ติดอยู่กับความคิดเดิมๆ เมื่อพบเจอปัญหาสามารถแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์

ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญ การวิเคราะห์องค์กร (SWOT) ให้ทราบถึงความต้องการและความจำเป็นด้านโครงสร้างพื้นฐาน และเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรอบด้าน เพื่อนำมาวางแผนการจัดสรรงบประมาณ และบุคลากรในแผนปฏิบัติการ แผนการใช้งบประมาณ แผนการพัฒนาบุคลากร ตามความสำคัญ

และความจำเป็นอย่างทั่วถึง เพียงพอและเป็นธรรม รวมทั้งมีการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ สอดคล้องกับศิริพร พงษ์เนตร (2564 : 123) ได้ให้คำแนะนำในการ พัฒนาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดหา และจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนให้มีใช้ อย่างเพียงพอและทันสมัย เพราะเทคโนโลยีกับการจัดการเรียนรู้และการบริหารงานนั้น เป็นสิ่งสำคัญ มากที่จะทำให้ งานมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้คำปรึกษา นิเทศ กำกับ ติดตามอยู่เสมอ เพื่อสนับสนุน ช่วยเหลือ แนะนำ รวมทั้งรับรู้ปัญหาอุปสรรคและความสำเร็จอย่างเป็นกัลยาณมิตร โดยจะต้องมีการประเมินจากหลายฝ่ายถึงความคุ้มค่าหรือไม่ สามารถลดเวลาการทำงานได้หรือไม่ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนทั้ง ทางด้านการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และการ พัฒนาเกี่ยวกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพ สามารถใช้งานให้เกิด ประโยชน์ สูงสุดสำหรับการบริหารงานในองค์กรอย่างคุ้มค่าแท้จริง และสอดคล้องกับสาธิต ทรัพย์รวงทอง (2566 : 316) ได้ให้คำแนะนำไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ที่แสดงข้อมูลโรงเรียนในทุกมิติ ทั้งการบริหารจัดการ การเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และงบประมาณ โดยสามารถแก้ไข ปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลา รวมทั้งมีระบบอินเทอร์เน็ตที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตอย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพ และครอบคลุมทุกพื้นที่ในโรงเรียนซึ่ง ผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีดังกล่าว มาพัฒนาหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทและใช้ เทคโนโลยีสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ทันสมัยและทันต่อสังคมโลกปัจจุบัน

ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเห็นคุณค่าของการ นำ เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในสถานศึกษา นำหลักประชาธิปไตยและหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาใช้ในการบริหารจัดการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลตามบทบาทและหน้าที่ ร่วมกันลงมือปฏิบัติงานเพื่อบ่มงู เป้าหมายขององค์กร สอดคล้องกับเพ็ญญา แสงแก้ว (2565 : 85) ด้านบรรยากาศแห่งองค์การ นวัตกรรม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดตั้งวงสนทนาอย่าง สร้างสรรค์ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการ แลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อกระบวนการ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้ บุคลากรได้ผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียดส่งเสริม การสร้างมิตรภาพ ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง รับฟัง ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีน้ำใจ มีมารยาทใน การทำงานร่วมกัน สนับสนุนให้บุคลากรแสวงหา ความรู้และทักษะใหม่ ๆ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ใช้ เทคโนโลยีสนับสนุนในการเรียนรู้ เพื่อนำไป สร้างหรือพัฒนานวัตกรรมเป็นของตนเอง ส่งเสริมให้ บุคลากร รู้จักเข้าสังคม เปิดโลกทัศน์ให้กว้าง ขึ้น มีการสื่อสารพูดคุยแลกเปลี่ยน เรียนรู้เพื่อต่อยอด แนวคิดนวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างชุมชนแห่งการ เรียนรู้ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้าง นวัตกรรมและให้รางวัลหรือผลตอบแทนแก่

บุคลากรที่สามารถบรรลุเป้าหมาย เพื่อเสริมแรงใจและ ลงมือปฏิบัติงานพัฒนานำไปสู่การเป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ และสอดคล้องกับสุนทรีย์ อารัมเรืองและ คณะ (2566 : 270) ได้ให้คำแนะนำ ในการ พัฒนาด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรแห่งการเรียนรู้นวัตกรรม ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะมี แลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC เพื่อสร้างนวัตกรรมภายในสถานศึกษาและสร้างบรรยากาศเป็นไป อย่างมี ประสิทธิภาพ สร้างนวัตกรรมเชิงระบบ PDCA กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนรับฟัง พุดคุยกับ บุคลากรให้ความรู้ในเบื้องต้นมีพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องสะท้อนผลการทำงานเพื่อ ปรับปรุงพัฒนา งาน

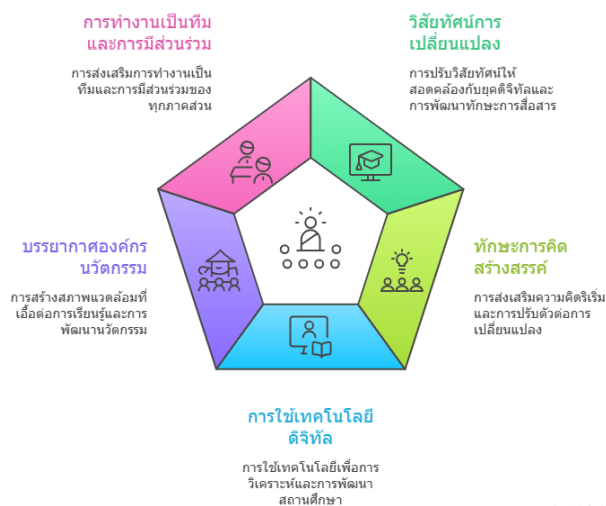
ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารสถานศึกษา มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมผ่าน วงจร คุณภาพ PDCA มีการวางแผนจากการร่วมกันเสนอความคิดเห็นเพื่อกำหนดเป้าหมายของ องค์กร เดียวกัน การปฏิบัติงานเป็นทีม การแก้ไขปัญหาาร่วมกันโดยใช้กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทาง วิชาชีพ PLC (Professional Learning Community) สอดคล้องกับปรีวัฒน์ ยืนยง (2563 : 341) ได้ให้ คำแนะนำไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรได้สร้างสรรค์ผลงาน นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน และเกิดความรู้สึภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จ ผู้บริหาร สถานศึกษา ควรสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นน ประโยชน์ และสอดคล้องกับฉันทนา หามนตรีและพรเพ็ญ รุ่งแผน (2564 : 357) ได้ให้คำแนะนำไว้ ว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีการถ่ายทอด ความรู้และแลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม เช่น การจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community : PLC) หรือ กิจกรรมการแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) และเผยแพร่ ความรู้ต่อไป มีการส่งเสริม สนับสนุน และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมกันทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรใน สถานศึกษาสร้างผลงานนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นจากการค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จากครูภายในโรงเรียน เพื่อเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ประกอบด้วย ด้านการมีวิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับวิสัยทัศน์การบริหารให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลและ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง พร้อมพัฒนาความรู้และทักษะด้านการสื่อสารและการ ประชาสัมพันธ์ โดยเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ด้าน

ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เปิดรับแนวคิดและมุมมองใหม่ๆ พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง กล้าปรับกลยุทธ์ในการบริหารงาน มีความมุ่งมั่น อดทน และส่งเสริมการพัฒนากระบวนทัศน์ควบคู่กับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งนวัตกรรม ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์องค์กร (SWOT Analysis) เพื่อให้ทราบความต้องการและความจำเป็นด้านโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรอบด้าน อันจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเห็นคุณค่าของการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการ พร้อมยึดหลักประชาธิปไตยและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนานวัตกรรม ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

ภาพที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดสรรทรัพยากร การ

พัฒนาบุคลากร และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้และนวัตกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

2. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยมุ่งพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลควบคู่กับการคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงระบบ และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งพัฒนาวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สื่อสารให้บุคลากรมีส่วนร่วม และสร้างบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำงานเป็นทีม

3. หน่วยงานต้นสังกัดควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารและครู การจัดสรรงบประมาณ และการสนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพสถานศึกษาในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- กุลชลี จงเจริญ. (2562). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ณัฐนิชา หามนตรี และพรเพท ฐิณเณ. (2564). *แนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- จิตาพร สร้อยสังวาลย์. (2564). *บทบาทภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)*. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บริพัฒน์ สารผล. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี (วิทยานิพนธ์ ปริญญาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ปณตนนท์ เถียรประภากุล. (2561). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0*.
Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and Arts), 11(2), 1994–2013.
- ปรีวัฒน์ ยืนยง. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิค
อุบลราชธานี. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 4(3), 330–344.
- ประทีนทิพย์ สลีสองสม. (2565). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอแม่ลาว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 (การศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเอง ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย
พะเยา.*
- เพ็ญญา แสงแก้ว. (2565). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่ม
เครือข่ายสถานศึกษาเถิน 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต
2 (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา).
มหาวิทยาลัยพะเยา.*
- วรวิมล ศิริอ่อน. (2565). *แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 (การค้นคว้าอิสระ
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- วิชุดา บุญเทียม และ ศิริพงษ์ เสาภายน. (2565). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 2. Journal of MCU Humanities Review*, 8(1), 170–189.
- สุนทรี่ อร่ามเรือง และคณะ. (2566). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3.
วารสารวิชาการมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยบุรีรัมย์*, 8(2), 262–272.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *แนวโน้มการจัดการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2563–2564*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ศิริพร พงษ์เนตร. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทมาศ เขต 2 (วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.*